

BESTUURSVERSLAG

2023

"Komt gij kinderen, hoort naar mij; ik zal u des HEEREN vreze leren."

**Ds. Abraham
Hellenbroekschool**

BIJBELGETROUW, LIEFDEVOL & BETROKKEN

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	1
Inleiding	2
1. Schoolbestuur	3
1.1 Profiel	3
1.2 Organisatie	4
1.3 Identiteit	7
2. Verantwoording beleid	9
2.1 Onderwijs en kwaliteit	9
2.2 Personeel en professionalisering	13
2.3 Huisvesting en facilitair	14
2.4 Financieel beleid	15
2.5 Risico's en risicobeheersing	17
3. Verantwoording financiën	21
3.1 Realisatie staat van baten en lasten en balans	21
3.2 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief	24
3.3 Financiële positie	27
Bijlage: Verslag intern toezicht	29
Hoe het toezicht is vorm gegeven	30
Toelichting op de gegeven adviezen	30

Inleiding

Dit jaarverslag geeft inzicht in wat er in het jaar 2023 op onze school heeft plaatsgevonden. We zijn dankbaar dat ook in 2023 het onderwijs aan onze leerlingen een goede voortgang mocht hebben. Het is een goede zaak om op transparante wijze inzicht te geven aan de leden van onze vereniging, de ouders, de medezeggenschapraad en het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap in het reilen en zeilen van onze school. Onderwijs krijgt van overheidswege veel aandacht. Zowel in onderwijskundige ontwikkelingen als ook in beheersmatige zin. Het is een uitdagende opgave voor bestuur, directie en team om daar de goede weg in te vinden. Met dankbaarheid mogen we vaststellen dat ieder op de eigen plaats binnen onze school haar of zijn bijdrage heeft mogen leveren.

De grondslag van onze school is gebaseerd op een Bijbels mens- en kindbeeld, dat het hele leven doortrekt en dus ook alles te maken heeft met opvoeding en onderwijs. Het is onze roeping om vanuit school steeds weer aandacht te vragen voor de christelijke opvoeding van onze kinderen. De plicht daartoe hebben de ouders aanvaard bij het afleggen van de doopbelofte voor onze kinderen. Een opgave waarbij we ook vanuit de school handreikingen willen doen. Als leerkrachten, ouders en kinderen hebben we het, zeker in deze tijd, zo nodig om toegerust te worden. Het grootste voorrecht is om door genade door de Heere Zelf toegerust te mogen worden. Groot is ook het voorrecht dat we onze kinderen thuis en op school vanuit Gods Woord mogen onderwijzen, opvoeden en voorgaan. De school wil bijdragen aan de vorming van mensen die vanuit een christelijke levensovertuiging hun verantwoordelijkheid als burgers van deze maatschappij bewust vorm willen geven.

Zowel terugkijkend naar 2023 als vooruitkijkend naar 2024 bidden we of de Heere ons en onze kinderen Zijn zegen wil geven. Met de hoop en het gebed dat de school nog vele jaren een plek mag blijven waar dagelijks de boodschap van zonde én genade of anders gezegd Adam én Christus aan de harten van de kinderen wordt gelegd.

A.F. van Baarle

Directeur

1. Schoolbestuur

Dit hoofdstuk bevat generieke informatie over het schoolbestuur. Hoe ziet de organisatie eruit? Waar staat het schoolbestuur voor? En met welke partijen wordt er op welke manier samengewerkt?

1.1 Profiel

Visie en missie

We geven het onderwijs als fundament voor de toekomst. We leggen het fundament voor de basisvaardigheden, het op een fijne manier omgaan met elkaar en in de persoonsvorming van onze leerlingen. Met het gebed of er in de jonge levens van de leerlingen ook een fundament gelegd mag worden voor de eeuwige toekomst, de Toekomst met een hoofdletter. Onze school houdt de leerlingen dagelijks Gods onfeilbaar Woord voor. De Bijbel geeft ons handvaten om met woord en daad, in leer en leven onze naaste lief te hebben als jezelf en om God lief te hebben boven alles. De Bijbelse normen en waarden hebben een belangrijke plaats in ons onderwijs zodat de leerlingen met elkaar leren omgaan zoals God dat van ons vraagt. De school wil kinderen voorbereiden zich een weg te banen door de geseculariseerde samenleving. De school hecht veel waarde aan een voor de leerling herkenbare overeenstemming tussen het opvoedingsklimaat van de school en de gezinnen, in verbondenheid met de godsdienstige beginselen en beleving. Op deze wijze ontstaat er een klimaat waarbinnen de kinderen zich veilig voelen.

In 2023 is het in 2019 opgestelde schoolplan afgerond. Ook is voor de komende 4 jaar een nieuw schoolplan opgesteld, welke in begin 2024 nog vastgesteld gaat worden. In het schoolplan is onze missie als volgt verwoord: 'Bijbelgetrouw onderwijs met aandacht voor het hoofd, het hart en de handen van de leerlingen'.

Kernactiviteiten

Het omschreven beleid van het bestuur is erop gericht om binnen de kaders die de wet/overheid en de bijbehorende financiën kwalitatief goed onderwijs te bieden aan de kinderen die onze school bezoeken. De kernactiviteit van de schoolorganisatie is het geven van Bijbelgetrouw onderwijs met aandacht van het hoofd, het hart en de handen van de leerlingen.

Strategisch beleidsplan

De belangrijkste speerpunten van de school zijn:

- o het lesgeven en ondersteuning bieden aan de kinderen in de basisschoolleeftijd;
- o het nastreven van hoge kwaliteit;
- o het positioneren van de school in Zwijndrecht;
- o het ontwikkelen van het personeelsbestand;
- o het duurzaam instandhouden van het gebouw.

Zie voor meer informatie over het strategisch beleid in het document 'Transparant & Integraal'. Dit strategisch beleidsplan is te vinden op de website van de school.

1.2 Organisatie

Contactgegevens

Schoolvereniging:	VCORG – Vereniging tot het Verstreken van Christelijk Onderwijs op Reformatische Grondslag.
Bestuursnummer:	43175
School:	Ds. Abraham Hellenbroekschool
Brinnummer:	06KQ
Adres school en vereniging:	Swanendrift 78
Postcode:	3332 RN Zwijndrecht
Telefoonnummer:	078 6120899
Website:	https://hellenbroekschool.nl
Email:	contact@hellenbroekschool.nl
Contactpersoon:	dhr. A.F. van Baarle, directeur

Juridische structuur

De juridische structuur betreft een vereniging met als afkorting de VCORD – Vereniging voor Christelijk Onderwijs op Reformatische Grondslag.

Toeziethoudend Bestuur

Zie hiervoor het 'Verslag intern toezicht', dat als bijlage bij dit bestuursverslag is opgenomen.

Code Goed Bestuur

Het bestuur van de school hanteert de sectorcode voor goed bestuur, zoals die vastgesteld is door de PO-raad. In Code Goed Bestuur in het primair onderwijs zijn basisprincipes vastgelegd omtrent professionaliteit van bestuurders, toezichthouders en directeurs in het primair onderwijs. Deze code wordt onverkort gehandhaafd. De code goed bestuur vindt doorwerking in diverse governance documenten van de organisatie. We vinden het belangrijk dat er binnen de bestuurlijke driehoek van de school vertrouwen en transparantie is. Dit wil niet zeggen dat er geen kritische reflectie is op het bestuurlijk handelen. De intern toezichthouder vervult zijn rol op een positief kritische manier vanuit de vrijwillige betrokkenheid op de school. Leden van het toezichthoudend bestuur ontvangen geen bezoldiging voor hun werkzaamheden. De directeur-bestuurder (uitvoerend bestuur) wordt bezoldigd overeenkomstig de CAO PO.

Functiescheiding

De Code Goed Bestuur benadrukt de verplichte scheiding van de functies van bestuur en intern toezicht binnen organisaties voor primair onderwijs. Bij de scheiding van bestuur en toezicht is gekozen voor het mandaatsmodel. De kern van het mandaatmodel is als volgt: de bestuurlijke verantwoordelijkheden worden niet door het bestuur zelf uitgevoerd, maar belegd bij de directie. Dit gebeurt door middel van een mandaat: in het managementstatuut is vastgelegd dat de uitvoerende bestuurlijke taken en verantwoordelijkheden gemandateerd zijn aan de directeur. Het bestuur neemt in zijn geheel de toezichthoudende rol op zich, aangeduid als toezichthoudende bestuursleden. Alle bestuurderstaken, uitgezonderd identiteit en het benoemen en ontslaan van personeel zijn gemandateerd aan de directeur. Zodoende vervult de gemandateerde directeur (in dit verslag aangeduid met *directie*) de rol van een bestuurder.

Governance

In 2019 is de intentie uitgesproken om te fuseren met het naburig bestuur van de reformatische scholen in Hendrik Ido Ambacht. Toen bleek dat een besturenfusie niet haalbaar bleek, is in 2022 de instandhouding van de school geborgd via een samenwerkingsovereenkomst met de School met de Bijbel te Nieuw-Beijerland. In het verslagjaar is een begin gemaakt met het opnieuw opstellen van de Governance documenten, waaronder onder andere het besturingsmodel, de mandaatregeling, de toezichtvisie en het toetsingskader. Het is het voornemen dat dit in 2024 vastgesteld wordt. Ook is het voornemen om in 2024 te komen tot een actualisatie van de statuten. Meer hierover is te lezen in het verslag van het Intern Toezicht.

Medezeggenschap

De school heeft een medezeggenschapsraad (MR). De MR heeft instemmingsbevoegdheid of adviesrecht over een flink aantal zaken waarover het bestuur besluiten moet nemen. Het bestuur heeft daarom bij de betreffende onderdelen instemming of advies gevraagd aan de MR. Daarbij kan worden gedacht aan zaken als het formatieplan en de begroting.

Horizontale dialoog

De verantwoording naar belanghebbenden in en rond de school is op verschillende manieren ingericht. Zo is er de wettelijk georganiseerde informatiestroom richting onze MR. Daarnaast ontvangt het toezichthoudend bestuur via de vastgestelde bestuurlijke jaaragenda de managementrapportages van de directie. Dan is er dit bestuursverslag wat u in handen heeft. Via dit verslag ontvangen de leden van de schoolvereniging, waaronder een groot deel van de ouders, inzicht in de uitgevoerde activiteiten. Ook is op de algemene vergadering van de schoolvereniging alle ruimte om aan het toezichthoudende bestuur en aan de directie vragen te stellen. Via de algemene vergaderingen van het personeel en de interne berichtgeving ontvangen leerkrachten informatie. Ook is te noemen dat ouders via de schoolgids en het schoolnieuws (wat via de app 'Parro' en via de mail verspreid wordt) informatie ontvangen over onderwijsresultaten, kwaliteitszorg, vernieuwingen, rapportage van tevredenheidsonderzoeken en allerlei andere organisatorische en onderwijsinhoudelijk zaken. Tot slot is onze website te noemen, waarop we ons presenteren aan geïnteresseerde ouders in Zwijndrecht, de buurt en andere belanghebbenden.

Horizontale dialoog en verbonden partijen

Met onderstaande belanghebbenden is er (regelmatig) contact. Daarnaast is een toelichting op de samenwerking, dialoog of het contact weergegeven:

Belanghebbenden	Toelichting samenwerking
Leerlingen, medewerkers, ouders	De partijen waarmee dagelijks wordt samengewerkt.
Kinderopvang 'De Benjamin'	Met de Kinderopvang die in pandig is gehuisvest wordt operationeel samengewerkt. Er wordt Peuteropvang en BSO aangeboden. Er is een nauwe samenwerking tussen school en BSO zodat de opvang voor de kinderen die zich voor de opvang hebben opgegeven op een fijne tijd vorm gegeven kan worden.

Vervolgonderwijs	Met het vervolgonderwijs wordt samengewerkt als het gaat om verwijzing en het ontvangen van de terugkoppeling in het niveau van de leerlingen.
Bestuur 'School met de Bijbel' te Nieuw-Beijerland	In het kader van instandhouding en continuïteit wordt er middels een samenwerkingsovereenkomst samengewerkt.
Reformatorische scholen in Hendrik-Ido-Ambacht	Operationele samenwerking, vooral op het niveau van directie, intern begeleiding en teamleiders.
Berséba	We nemen deel aan het landelijk samenwerkingsverband voor Passend Onderwijs. De directie en de intern begeleiders hebben deelgenomen aan de netwerkbijeenkomsten.
Ambulante dienst	De AB-dienst van Berséba die georganiseerd is vanuit het gespecialiseerd onderwijs wordt betrokken bij hulpvragen vanuit de school bij de begeleiding van leerlingen.
Driestar-Educatief	De schoolbegeleidingsdienst wordt betrokken bij diverse terreinen waarop de school zich ontwikkelt. Ook wordt van deze partij de orthopedagoog betrokken die de school adviseert in vragen rondom Passend Onderwijs.
Jeugdzorg, GGD	Via het ondersteuningsteam is er samenwerking met jeugdzorg, de GGD en andere partijen om (mogelijke) onderbreking in de ontwikkeling van kinderen te voorkomen.
WSNS	We nemen deel aan WSNS (voorloper van Berséba) vanwege instandhouding van onderwijsgebouwen voor het gespecialiseerd onderwijs.
Federatieve vereniging FPO Rijnmond	Het bestuur is aangesloten bij deze vereniging om regionaal ontwikkelingen in gezamenlijkheid met andere christelijke en reformatorische scholen vorm te geven.
BOZ	De school neemt deel aan het overleg met alle besturen van PO, VO en kinderopvang van de gemeente Zwijndrecht (Besturen Overleg Zwijndrecht).
OOGO	Aansluitend op het BOZ-overleg is er deelgenomen aan het op overeenstemming gericht overleg met de wethouder en de betrokken ambtenaren en andere partijen.
DICO	De school participeert in het Directieconvent in Zwijndrecht. Daaraan nemen de afgevaardigde directeuren van de verschillende denominaties/besturen deel.
Kerk(en)	Afstemming met (afvaardiging) van kerken over de gezamenlijke opdracht en de versterking van de drieslag school – gezinnen – kerken.
VGS	Het bestuur is aangesloten bij de Vereniging Gereformeerd Schoolonderwijs (VGS). VGS ondersteunt het bestuur in financiële zaken, administratie en juridische zaken. Ook is het mogelijk om via de VGS advies te krijgen rondom bestuurlijke

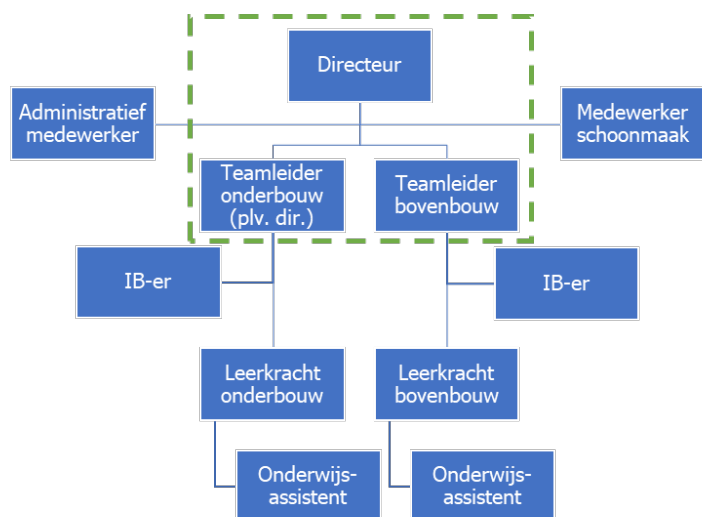
	zaken. De VGS is tevens de belangenbehartiger voor het christelijk-reformatorisch onderwijs. De jaarvergadering van de VGS wordt door het bestuur bezocht.
--	--

Klachtenbehandeling

Per 1 augustus 2023 is er afscheid genomen van de vertrouwenspersoon en zijn er twee nieuwe vertrouwenspersonen aangesteld. Er zijn in 2023 geen klachten binnengekomen.

Organisatiestructuur

De verschillende lijnfuncties binnen de school zijn volgens hiernaast afgedrukt organogram in beeld gebracht. De interne begeleiding is een staffunctie die op alle niveaus functioneert. Het groen omkaderde deel betreft het managementteam.

1.3 Identiteit

Toegankelijkheid & toelating

Ouders kunnen hun kinderen naar onze school sturen als ze de grondslag van de school (de Bijbel met daarop gegrond de 3 Formulieren van Enigheid) onderschrijven. We zijn op dit moment vooral een school voor de kinderen van de Gereformeerde Gemeente te Zwijndrecht, de PKN te Zwijndrecht en te Dordrecht en de Christelijk Gereformeerde Kerk te Dordrecht. Daarnaast stellen we onze deuren ook wijd open voor ouders die niet lid zijn van deze kerken en die reformatorisch onderwijs aan hun kinderen willen laten geven en de grondslag van de school onderschrijven. Van de ouders wordt bij aanmelding tevens gevraagd om de praktische uitwerking van de identiteit in schoolregels te respecteren. Op de website van de school is het schoolprofiel te vinden waarin de identiteit verder is uitgewerkt.

Projecten

Ook in 2023 is wekelijks het zendingsgeld opgehaald. Daarnaast was er aandacht voor onze minder bedeelde naaste in de verkoop van kaarten t.b.v. Woord & Daad. Daarnaast steunde de school ook enkele andere goede doelen.

Geografisch gebied en afnemers

De leerlingen die onze school bezoeken komen voornamelijk uit Zwijndrecht. Een klein percentage komt uit H.I. Ambacht, Volgerlanden-Zuid, omdat deze wijk van onze buurgemeente grenst aan de wijk waarin onze school staat. De leerlingen die onze school bezoeken zijn voornamelijk lid van de Gereformeerde Gemeente en de PKN, wijkgemeente Oude Kerk.

Op de teldatum van 1 februari 2024 volgden 192 leerlingen het onderwijs (1 februari 2023: 193). De vereniging telt 192 leden en donateurs (vorig jaar waren er 196 leden en donateurs). Het percentage van de leerlingen buiten Zwijndrecht is 15,0%. Vorig schooljaar was dat 16,6%. Deze leerlingen komen voornamelijk uit H.I. Ambacht.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Diverse ontwikkelingen in de maatschappij raken ook de school en het schoolleven. Sommigen vragen om een duiding voor de schoolcontext.

Meer algemeen zien we dat de onderwijsvrijheid steeds sterker onder druk staat. Lag eerder de nadruk op het wijzigen van artikel 23 van de grondwet, tegenwoordig zien we op tal van thema's dat de invulling van de onderwijsvrijheid door (lagere) wetgeving onder druk komt te staan. Toch is er ook in 2023 nog alle ruimte om het onderwijs vanuit een reformatische identiteit vorm te geven.

In de maatschappij is steeds minder sprake van duidelijke gezagsverhouding tussen bijvoorbeeld overheid en onderdanen, politie en burgers, ouders en kinderen. In dat veranderende klimaat wil de school vasthouden aan de Bijbelse principes van het van God afgeleide gezag. Dat laat onverlet dat gezag hebben en gezag krijgen twee invalshoeken zijn die in evenwicht dienen te zijn.

In toenemende mate zien wij leerlingen op school uit gebroken gezinnen. Daarbij zien we dat het welbevinden van deze leerlingen nogal eens onder druk komt te staan. Daarnaast zijn gebroken gezinnen soms een extra uitdaging in het onderhouden met de contacten met degenen die het ouderlijk gezag hebben.

Meer lokaal speelt de discussie over een asielzoekerscentrum in Zwijndrecht. De school ziet het als taak om deze ontwikkeling te betrekken bij het burgerschapsonderwijs: omgaan met verschillen zoals met medeburgers die anders denken.

Doordat al bovengenoemde zaken (er zou meer te noemen zijn) impact hebben op de school, zien we het vooral als een taak van de school om samen met alle belanghebbenden te zoeken naar een Bijbels gefundeerde antwoorden hierop.

2. Verantwoording beleid

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over het beleid van het bestuur. Het is opgedeeld in vier paragrafen over de verschillende beleidsterreinen: Onderwijs & kwaliteit, Personeel & professionalisering, Huisvesting & facilitaire zaken, en Financieel beleid. Het hart van deze paragrafen wordt gevormd door de verantwoording over de gestelde doelen, de behaalde resultaten en de mogelijke vervolgstappen. De laatste paragraaf van dit hoofdstuk gaat in op de risico's en risicobeheersing.

2.1 Onderwijs en kwaliteit

Onderwijskwaliteit

De onderwijskwaliteit is de kwaliteit van het onderwijs dat op school gegeven wordt. Veel dingen zijn meetbaar in ons leerlingvolgsysteem ParnasSys, zoals de toetsresultaten, maar niet alles is te meten. De onderwijskwaliteit omvat namelijk niet alleen het effectief aanleren van kennis en vaardigheden, maar ook het vormen van kinderen tot zelfstandige, zelfverantwoordelijke personen. En dat is niet makkelijk in cijfers uit te drukken. De school bewaakt de meetbare onderwijskwaliteit door bijvoorbeeld doelen te stellen op de hoofdvakgebieden en de referentieniveaus. Cyclisch wordt gekeken of de doelen behaald worden. Daarnaast werkt de school met verbeterplannen. Het systeem van bewaken van de onderwijskwaliteit en het verbeteren van het onderwijs noemen we kwaliteitszorg. Daarnaast heeft de Inspectie van het Onderwijs de taak om onze onderwijskwaliteit te controleren.

Doelen en resultaten

De school is met verschillende ontwikkeldoelen bezig die veelal in de jaarplannen uitgewerkt zijn en geëvalueerd en bijgesteld worden. De lopende trajecten zijn:

1. Ontwikkeling van het begeleiden van talenten. Er functioneert een bovenschoolse plusklas in samenwerking met de scholen in H.I.Ambacht voor groep 7 en 8. Ook intern is er een talentbegeleider opgeleid die het beleid voor meer- en hoogbegaafde leerlingen ontwikkelt, evalueert en bijstelt. In 2023 is begonnen met het beleid te evalueren en waar nodig te herzien. Dit proces is nog niet afgerond.
2. PCM. De school heeft zich in 2021 verder verdiept in het Process Communication Model, waarmee de communicatie met allerlei typen van mensen verder geoptimaliseerd is. Dit model is ook in 2023 verder verdiept en uitgebreid.
3. Burgerschap. In 2023 is op de teamvergadering verder vormgegeven aan de doordenking van het burgerschapsonderwijs. Er zijn concrete doelen opgesteld om dit in 2024 vast te leggen in beleid en uitvoering.
4. Rekenen. In 2021 is gestart met het keuzeprocess voor een nieuwe rekenmethode. De keuze is in 2022 gemaakt voor een nieuwe methode. Tegelijk is een reken verbetertraject gestart vanwege de structureel wat achterblijvende resultaten in met name de bovenbouwgroepen. Dit traject is nog niet afgerond. In het verslagjaar is er op diverse deelgebieden beleid ontwikkeld en vastgelegd. Dit proces zal in 2024 vervolgd worden.

Onderwijsresultaten

De inspectie baseert zich voor de onderwijsresultaten op het onderwijsresultatenmodel. De school werkt inmiddels een aantal jaar met de Centrale Eind Toets van Cito. In 2024 staat gepland om de Doorstroomtoets van de Overheid te gebruiken.

De onderstaande tabel geeft naast de schoolweging en het spreidingsgetal ook de zogenaamde signaleringswaarden voor resp. 1F en 1S/2F. Deze zijn vastgesteld door de Inspectie van het Onderwijs. De signaleringswaarde voor 1F is gelijk voor alle scholen: 85%. De signaleringswaarden voor 1S/2F zijn afhankelijk van de schoolweging. Daarom zijn ook correctiewaarden weergegeven. De behaalde scores zijn de gemiddelde scores voor de referentieniveaus 1F resp. 1S/2F over de laatste drie jaar. De behaalde scores laten zien dat de school ruim boven de signaleringswaarden scoort. Ook is te zien dat de resultaten onder druk staan. Dit wordt vooral veroorzaakt door achterblijvende resultaten op het vak Rekenen.

Schooljaar	Categorie	Signaleringswaarden (Correctiewaarden)		Schoolnormen		Behaalde referentieniveaus		% ≥ TL/Havo advies
		1F	1S/2F	1F	1S/2F	1F	1S/2F	
	gem. 3 jaar					gem. 3 jaar	gem. 3 jaar	
2020 / 2021	29-30	85%	49%	95%	60%	97,3%	63,2%	78%
2021 / 2022	29-30	85% (80%)	49% (41,5%)	95%	60%	94,4%	62,2%	56%
2022 / 2023	29-30	85% (82%)	49% (43,5%)	95%	60%	94,2%	57,6%	60%

● boven de schoolnorm ● boven de signaleringswaarde ● onder de signaleringswaarde

De afgegeven schooladviezen voor het VO blijken goed aan te sluiten bij de vermogens en talenten van de kinderen. Het is mooi om te zien dat de kinderen na drie jaar vervolgonderwijs op het VO grotendeels nog op hetzelfde niveau les krijgen.

Plaats in VO-3 t.o.v. het schooladvies in 2019 / 2020

	Gelijk	Gelijk	Opstroom	Conform advies	
Norm		Meervoudig advies		75%	
Percentages	76%	0%	12%	88%	

Gegevens afkomstig uit ParnasSys / Ultimview

● norm behaald ● norm niet behaald

Er vindt op school in beperkte mate doorstroom plaats, zie onderstaande afbeelding. De school valt ruim binnen de (op onderdelen) gestelde normen.

	Norm	'19-'20	'20-'21	'21-'22	'22-'23
Aantal leerlingen leerjaar 3		17	33	24	16
Aantal kleutergroepverlenging		0	0	0	1
% Kleutergroepverlenging	12%	0%	0%	0%	6,3%
Aantal leerlingen leerjaar 3 t/m 8		157	163	158	141
Aantal doublures leerjaar 3-8		0	1	0	3
% Doublures leerjaar 3-8		0%	0,6%	0%	2,1%
% Doublures leerjaar 3-8 Gemiddelde van 2 schooljaren	3%	0%	0,31%	0,31%	1%
Aantal versnellers		0	0	2	0
% Versnellers		0%	0%	1,3%	0%
Aantal leerlingen (1 oktober)		214	205	196	189
Aantal leerlingen ouder dan 12 jaar		1	1	2	0
% Leerlingen ouder dan 12 jaar	5%	0,5%	0,5%	0,9%	0%

De tussentijdse opbrengsten van de kinderen worden gevolgd door ze te vergelijken met schooldoelen voor de niveauwaardes die in het schoolplan zijn opgenomen en met de schooldoelen op de referentieniveaus. Op deze manier zijn de opbrengsten van de leerlingen en van de groepen op de hoofdvakgebieden nauwkeurig te volgen. De school heeft op basis van resultaten van de afgelopen 3 schooljaren hoge normen in niveauwaardes gesteld op schoolniveau, namelijk 4,3 voor Lezen, 4,2 voor Spelling, 4,0 voor Begrijpend Lezen en 4,0 voor Rekenen. De resultaten laten over het algemeen een positief beeld zien. De tussentijdse opbrengsten betreffende het vak rekenen behoeven extra aandacht. Zie hiervoor eerder in dit verslag.

Klik [hier](#) voor meer informatie op de website 'scholenopdekaart'.

Overige ontwikkelingen

In 2023 zijn er deze overige ontwikkelingen van belang om te benoemen.

1. De streefwaarden van het traject opbrengstgericht werken (OGW) die eerder zijn vastgesteld zijn ook in 2023 naast de werkelijke waarden gelegd. Dit cyclische proces leidt op groepsniveau tot betere afstemming op de leerlingen. Ook op schoolniveau zijn de waarden geëvalueerd. Dit leidt op schoolniveau tot inzichten waarmee het onderwijsleerproces op onderdelen wordt aangepast. Daarnaast wordt in de operationele samenwerking met de reformatorische scholen in H.I. Ambacht tweejaarlijks een benchmark georganiseerd van de resultaten.
2. De interne begeleiding voert per schooljaar 6 groepsbesprekingen met de leerkrachten. Hier wordt de groep qua leeropbrengsten, sociale veiligheid, specifieke onderwijsbehoeftes e.d. nauwkeurig besproken. In twee besprekingen staan specifiek de opbrengsten centraal. Tijdens deze laatstgenoemde besprekingen is ook de directeur aanwezig.
3. De komende jaren staan in het teken van de ontwikkeling naar meer kindgericht onderwijs, welke door de voortgaande digitalisering ondersteunt wordt.

4. In 2023 is de nieuwe methode voor Aardrijkskunde 'Travelling the World' ook in de groepen 7 en 8 ingevoerd. Deze nieuwe methode sluit aan bij de christelijke en onderwijskundige visie van de school.
5. De Interne Begeleiding (IB) en het Managementteam (MT) hebben ook dit jaar 4 keer per jaar gezamenlijk overleg om de leerlingenzorg te bespreken en waar nodig de zorgstructuur te optimaliseren. Dit is verankerd in de jaaragenda.
6. Het in 2022 opgestelde format voor het groepsplan voor groep 3 t/m 8 is in 2023 verder doorontwikkeld en in gebruik genomen. Het is een model geworden wat bij onze school past.
7. In 2023 is een start gemaakt om de manier van werken in de kleutergroepen te actualiseren. Dat heeft geleid tot de keuze van een nieuw observatiesysteem en het opnieuw vormgeven van het beredeneerd aanbod, een rijke leeromgeving en een planmatige manier van werken. Dit zal in 2024 verder uitgebouwd worden. Deze manier van werken loopt op 2 van de 3 middagen door in groep 3 om de overgang van groep 2 naar groep 3 vloeiender te laten verlopen.

Internationalisering

Er is beleid op het vak Engels en het leren van de Spaanse taal aan een specifieke doelgroep leerlingen. Daarnaast is er waar mogelijk en gepast aandacht voor armoede is andere delen van de wereld, zo sponsort de school 3 leerlingen in de derde wereld zodat ze naar school kunnen.

Onderzoek

In school zijn geen lopende onderzoeken. Wel wordt aan PABO studenten de mogelijkheid geboden om op onze school onderzoek te doen. Vaak wordt dan een onderzoek gekozen, waarvan de opbrengsten ook nuttig zijn voor de school. De school ontwikkelt zich de komende jaren tot een opleidingsschool, waar aanstaande leraren ervaring opdoen in lesgeven en onderzoek doen.

Inspectie

In het verslagjaar is er geen inspectiebezoek geweest. Het laatste inspectiebezoek vond plaats op 30 januari 2020.

Visitatie

In het verslagjaar heeft er geen bestuurlijke visitatie plaatsgevonden, zoals bedoeld in de Code Goed bestuur. De visitatie staat gepland voor 2026. Het streven is dat dit periodiek (eens in de 4 jaar) plaatsvindt.

Passend onderwijs

De school is aangesloten bij het landelijke samenwerkingsverband Berséba. Ook in 2023 heeft de school actief meegedaan in het door Berséba in onze regio georganiseerde overleg en met onderlinge afstemming over het geven van Passend Onderwijs aan onze leerlingen.

Jaarlijks verantwoorden we als deelnemende school aan Berséba wat we met de ontvangen middelen vanuit de lumpsumgelden en vanuit het samenwerkingsverband gedaan hebben.

In 2023 zijn de doelen in het kader van passend onderwijs gesplitst in doelen waarvoor de middelen uit de lumpsum gebruikt worden en doelen waarvoor de middelen vanuit ons samenwerkingsverband gebruikt worden. Omdat dit een nieuwe werkwijze is, zal dit in 2024 geëvalueerd en waar nodig bijgesteld worden.

De doelen waarvoor uitgaves zijn gedaan zijn onder andere de inzet van de IB-ers, OA-ers, Plusklasleerkracht, orthopedagoog, ambulante begeleiding, uitgevoerde onderzoeken bij leerlingen, didactische materialen en vrijwilligersvergoedingen. De middelen voor Passend Onderwijs zijn volledig besteed aan deze doelen. Met de middelen voor passend onderwijs heeft de school uitvoering kunnen geven aan de basis- en extra ondersteuning die omschreven wordt in het schoolondersteuningsprofiel. Zoals hierboven vermeld is een toekomstige ontwikkeling om de middelen vanuit het samenwerkingsverband beter te koppelen aan alleen de extra ondersteuning. Voor de verdere invoering van Passend Onderwijs heeft de school een ondersteuningsprofiel waarin we aangeven welke zorg we als school kunnen leveren en wat onze ambities zijn richting de toekomst.

In verband met het oprichten van het landelijke samenwerkingsverband Berséba heeft WSNS Barendrecht veel minder betekenis gekregen. Doordat we als scholen in de regio in 2014 een verplichting aangegaan zijn met betrekking tot de huisvesting in Sliedrecht was het juridisch en financieel niet mogelijk om dit oude samenwerkingsverband op te heffen. Zodoende bestaat WSNS Barendrecht nog steeds, maar in afgeslankte vorm.

Extra ondersteuning nieuwkomers

Bij nieuwkomers in het onderwijs hebben we het over niet -Nederlandse kinderen, die nog maar kort (tot vier jaar) in Nederland verblijven en de Nederlandse taal onvoldoende beheersen om het onderwijs te volgen. Er waren in verslagjaar geen nieuwkomers in de school.

Sociale veiligheid

Wij verstaan onder een sociaal veilige school een school waarin iedereen wordt beschouwd en behandeld als een waardevol schepsel van God en als een gerespecteerd lid van de leer-en werkgemeenschap van leerlingen, ouders en personeelsleden, die door Gods leiding in de school zijn samengebracht. De veiligheid van de ander wordt niet aangetast, maar bevorderd, op een manier die past binnen de kaders van de grondslag van de school. Het beleid hierop wordt beschreven in het sociaal veiligheidsbeleid welke in overleg met alle betrokkenen in de school is opgesteld. Elk jaar wordt deelgenomen aan de schoolmonitoring en de uitkomsten worden gebruikt voor evaluatie van het veiligheidsbeleid. Er is in verslagjaar geen gebruik gemaakt van het ondersteuningsaanbod voor sociale veiligheid.

2.2 Personeel en professionalisering

Ook in dit verslagjaar hebben met betrekking tot het personeel allerlei zaken plaatsgevonden in de persoonlijke levenssfeer. Naast veel reden tot dankbaarheid blijkt ook dat zorgen en verdriet het personeel en de vrijwilligers niet bespaard blijven. Het bestuur is dankbaar voor de inzet van het personeel, de vervangers en de vrijwilligers. Het onderwijs kon door hun inzet inhoudelijk en organisatorisch goede voortgang hebben.

Doelen en resultaten

1. Erkenning SAM-school. De school heeft de ontwikkeling tot SAM-school in 2023 afgerond vanwege een positieve uitkomst van de audit. SAM staat voor 'samen opleiden'. Daarmee is de school officieel een opleidingsschool van PABO De Driestart te Gouda. Eén van de leerkrachten heeft in 2022 zijn opleiding tot schoolopleider afgerond.
2. Vanwege krimp zal het personeelsbestand in de toekomst moeten krimpen, waarbij we hopen dat dit opgevangen kan worden door natuurlijk verloop.

Zaken in het afgelopen jaar met personele betekenis

De scholingstrajecten van het personeel in 2023 richten zich op de volgende zaken:

1. Verdiepingstraining PCM (groep 1 t/m 8);
2. Ontwikkeling van het kleuteronderwijs (groep 1-2 en deels groep 3);
3. Didactiek Rekenen (groep 1 t/m 8).

Uitkeringen na ontslag

Er waren in het verslagjaar geen uitkeringen na ontslag. De school probeert werkloosheidskosten in de toekomst te voorkomen door het aangesloten zijn bij BWGS en VFGS (GS-vitaal).

Strategisch personeelsbeleid

- In het verslagjaar is uitvoering gegeven aan het integraal personeelsbeleid. Als er zaken veranderen, wordt dit doorgesproken met de personeelsgeleding van de MR. Zie de paragraaf 'Doelen en resultaten' voor de zaken die de aandacht hadden. De regelmatige vernieuwing van de cao zal ook de komende jaren tot beleidsaanpassingen leiden.
- Relatief veel werknemers bij ons op school zijn wat ouder. Daarnaast zijn er vrij weinig mannelijke leerkrachten bij de school betrokken. Het bestuursbeleid is erop gericht om bij toekomstige vacatures bij gelijke geschiktheid de voorkeur te geven aan jonge mannen.
- Het gevoerde beleid inzake van de beheersing van uitkeringen na ontslag is afgedekt door deelname aan BWGS, Bureau Wachttijdgelden Gereformeerd Schoolonderwijs.
- Enkele jaren geleden is met behulp van de VGS een visie opgesteld die afgestemd is op de opgaven waar de school voor staat. Bij het opstellen hiervan wordt met het team en de PMR de dialoog gevoerd.
- Wat betreft de beheersing van de werkdruk is er overleg met het team over de inzet van de middelen. Concreet betekent dit uren inzet van onderwijsassistentie, uren inzet van leerkrachtondersteuning en uren inzet van leerkracht. Bij de besluitvorming is het gehele team betrokken en heeft de personeelsgeleding van de MR een instemmende stem. Ook zijn er niet-financiële maatregelen genomen om werkdruk te verminderen, namelijk het bespreken van de werkdruk en het geven van onderlinge tips en adviezen op diverse vergaderingen en in de gesprekkencyclus. Daarnaast evalueren we met elkaar de gemaakte keuzes betreffende de werkdrukkmiddelen.
- Medewerkers worden gezien als belangrijkste factor om de ambitie van onze school te verwezenlijken. In een maatschappij waarin verandering de constante is, is het van wezenlijk belang om voortdurende ontwikkeling, groei en verbetering na te streven. Niet als doel op zich, maar om blijvende kwaliteit te kunnen leveren.
- Het beleid voor vakleerkrachten is dat gym gegeven dient te worden door bevoegde gymdocenten. Dit kunnen teamleden zijn die gym geven aan hun eigen groep, of dit kan een teamlid zijn die alleen gym geeft aan meerdere groepen.

Banenaafspraak

In verslagjaar zijn er geen werknemers uit de doelgroep 'banenaafspraak' in dienst geweest. Er zijn geen acties ondernomen om meer mensen uit de 'banenaafspraak' aan te nemen.

2.3 Huisvesting en facilitair

2023 is het eerste volledige kalenderjaar dat gebruik gemaakt is van de nieuwbouw. Het nieuwe gebouw is wel eens benoemd als een 'maatpak': alles klopt en is afgestemd op de manier waarop het

onderwijs vormgegeven is. Het hele proces van nieuwbouw is geëvalueerd en het enige punt wat daaruit is voortgekomen is de soms hinderlijke akoestiek en volume van het geluid in de kleuterhal en in de hal bij groep 6 t/m 8. Het is de planning om hiervoor akoestiekbeperkende maatregelen toe te passen.

ICT heeft een belangrijke ondersteunende taak in ons onderwijs, zowel voor de applicaties voor de leerlingen als voor de leerkrachten. De onderwijskundige pakketten voor de leerlingen worden steeds meer geavanceerd en gepersonaliseerd. We nemen hierin overwogen keuzes vanuit de visie van de school op leren. Zo is in 2022 begonnen met een nieuwe rekenmethode die wat betreft groep 5 t/m 8 digitaal ingericht is. In 2023 zijn voor het gebruik daarvan afspraken gemaakt om te bereiken dat de lessen en het gebruik van de materialen op een eenduidige manier plaatsvindt. Daarnaast worden ook de leerkrachten en het ondersteunend personeel steeds meer digitaal ondersteund. Zo worden bijvoorbeeld de factuurafhandeling en de personele mutaties inmiddels uitsluitend digitaal verwerkt. Er is een functionaris gegevensbescherming gecontracteerd die de school ondersteunt in het blijvend voldoen aan de wettelijke verplichtingen ten aanzien van privacy en informatiebeveiliging.

Doelen en resultaten

1. Voor de begroting 2024 is voor de nieuwe school in de loop van 2023 een MJOP opgesteld. Dit doel is behaald.

Toekomstige ontwikkelingen

De planning is dat in de toekomst de volgende activiteiten zullen plaatsvinden:

- Bijzondere aandacht voor het beplantingsplan;
- Het waar nodig bijstellen van contracten;
- Nadenken over en zo mogelijk toepassen van akoestiekbeperkende maatregelen in de kleuterhal en de hal bij groep 6 t/m 8.

In de ontwikkeling van de nieuwbouwplannen is rekening gehouden met duurzaamheid. Het realiseren van zonnepanelen, goede isolatie en duurzame warmte opwekking zijn hier voorbeelden van. Maar ook is aan circulariteit (hergebruik) van nog goede materialen gedacht.

Wat betreft het maatschappelijk verantwoord ondernemen is te noemen dat de school dit niet ziet als een project, maar als een zaak die integraal meegenomen wordt in alle te maken keuzes. Als voorbeeld is te noemen dat de school meedoet met de regeling afvalscheiding van de gemeente Zwijndrecht. Een ander voorbeeld is de energie inkoop via het landelijke collectief 'Energie voor Scholen' waarin ook onze school participeert. Ook nemen we via een inkoopcollectief 'Onderwijs Inkoop Groep' diensten en middelen af waardoor wij aanzienlijke besparingen realiseren. Wat de toekomst betreft zal de school met alle te maken keuzes rekening houden met de zaken die spelen bij het maatschappelijk verantwoord ondernemen. Voor de school zijn dan vooral relevant: inclusiviteit, klimaatneutraliteit, circulariteit en toekomstbestendigheid.

2.4 Financieel beleid

Doelen en resultaten

1. Het mogelijk maken van goed onderwijs met de daarvoor beschikbaar gestelde financiële middelen. Dankbaar mogen we vaststellen dat, ondanks uitdagingen als de nasleep van corona, het lerarentekort en de verhuizen naar de nieuwbouw, dit heeft mogen plaatsvinden.

2. Het afbouwen van het bovenmatig eigen vermogen. Dit heeft in 2022 plaatsgevonden met het aanvullend op de nieuwbouw investeren in o.a. kastenwanden en het plein. In 2023 kan het vermogen ook aangewend worden voor het opvangen van krimp.
3. Het weerstandsvermogen blijft boven de 10%. Dit doel is behaald.
4. Het financieel resultaat is conform begroting. Dit doel is deels behaald.

Opstellen meerjarenbegroting

In het najaar van 2023 is de meerjarenbegroting geactualiseerd. Eén van de belangrijkste stappen is het bepalen van het te verwachten leerlingaantal. Vervolgens hebben per beleidsterrein de (strategische) beleidsvoornemens een financiële vertaling gekregen. De begroting is voor positief advies voorgelegd aan de MR.

Investeringsbeleid

In oktober wordt geïnventariseerd welke investeringen in het volgende jaar gedaan kunnen worden. In overleg met direct betrokkenen wordt inhoudelijk gekeken naar de noodzaak en de wijze waarop geïnvesteerd gaat worden. Ook wordt een planning gemaakt. Deze is verwerkt in de meerjarenbegroting.

Treasury

In 2023 hebben er geen beleggingen en derivaten plaatsgevonden in risicodragend kapitaal. Er zijn geen wijzigingen opgetreden ten opzichte van voorgaand jaar. Zowel de publieke als de private middelen zijn niet ondergebracht in risicodragend kapitaal. De beschikbare vrije middelen werden overgemaakt naar een spaarrekening. Er hebben zich in het verslagjaar geen liquiditeitsproblemen voorgedaan.

Bij het selecteren van een bank voor het onderbrengen van de spaartegoeden wordt door het bestuur gelet op de credit rating van de betreffende bank, conform de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016' en met het oog op het zoveel als mogelijk waarborgen van een goed beheer van deze tegoeden. Om dit te waarborgen is door het bestuur een treasurystatuut opgesteld, waarin afspraken zijn vastgelegd inzake de wijze waarop wordt omgegaan met de regeling. Daarnaast is in dit statuut opgenomen wie welke verantwoordelijkheden op dit terrein heeft. Op hoofdlijnen staat in het treasurystatuut beschreven dat het beleid ten aanzien van beleggingen, leningen en derivaten met betrekking tot de publieke middelen zeer behoudend is. De hoofdsom dient ten alle tijden gegarandeerd te zijn.

Er zijn een tweetal privaat gefinancierde leningen verstrekt betreft die aan SWV WSNS Barendrecht en zijn aangegaan per 1-8-2014. Het betreft een rentedragende lening met een looptijd van maximaal 25 jaar (Leensom I) en een t.o.v. de bank achtergestelde lening met een looptijd van 37 jaar (Leensom II). De rente vergoeding over Leensom I is de 12 maands Euribor + (een 1 x per drie jaar vast te stellen) opslag van 2%. Per 31-12-2023 betreft dit 1,501%. De rentevergoeding over Leensom II is 6,5%. Beide percentages zijn op jaarbasis.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

Het nationaal Programma Onderwijs (NPO) van de overheid is vertaald naar het schoolniveau. De school heeft destijds via het programma 'Mijn schoolplan' een scan uitgevoerd en een plan opgesteld met maatregelen die bij onze leerlingen passen. We hebben de leerlingenpopulatie in beeld gebracht met allerlei kenmerken. Vervolgens zijn de cognitieve en sociale resultaten geanalyseerd. Ook is er speciaal aandacht geweest voor het mentaal welbevinden. Dit alles is overlegd met het bestuur, het

team en de MR. Wij hebben voor de inzet van middelen geen 'Personeel Niet In Loondienst' (PNIL) ingezet. N.a.v. de analyse heeft de school via de menukaart van OCW gekozen voor de volgende interventies:

- Uitbreiden onderwijs: aanbieden naschools aanbod voor Engels aan groep 7 en 8;
- Interventies gericht op welbevinden: langere periode werken aan groepsvormende activiteiten;
- Cultuureducatie: Het organiseren van een extra excursie;
- Klassenverkleining: In schooljaar 2021-2022 voorkomen dat we door krimp groepen leerlingen moeten samenvoegen;
- Onderwijsassistenten/instructeurs: mensen (tijdelijk) benoemen.

De enige interventie die in het verslagjaar nog doorwerkten zijn de klassenverkleining en de extra assistentie. We denken dat deze interventies stuk voor stuk ervoor gezorgd hebben dat de leerlingen op een fijne manier hun draai in het 'normale' onderwijs weer hebben kunnen vinden. En dat door planmatig werken veel achterstanden weggewerkt zijn.

Onderwijsachterstandenmiddelen

De school ontvangt geen onderwijsachterstandenmiddelen omdat geen van de leerlingen hiervoor in aanmerking komen.

Bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding

De bedoelde doelgroepen zijn professionalisering en begeleiding starters / schoolleiders. Voorheen betrof dit de Prestatiebox. Nu is de vraag hoe de middelen van de bijzondere bekostiging professionalisering en begeleiding van startende leerkrachten en schoolleiders zijn ingezet. Hierin is in 2023 de MR niet betrokken. Dit zal in 2024 meegenomen worden in de besluitvorming. Te noemen zijn:

- professionalisering van leerkrachten: de teamscholing over het omgaan met moeilijk verstaanbaar gedrag van leerlingen en de teamscholing betreffende de didactiek van het vak rekenen en de deelteamscholing betreffende het kleuteronderwijs;
- professionalisering van de schoolleider: de deelname aan een herregistratietraject van het schoolleidersregister;
- talentontwikkeling: diverse individuele nascholingstrajecten van leerkrachten.

2.5 Risico's en risicobeheersing

Om de risico's zoveel als mogelijk te beperken hanteert de school een planning en control cyclus waarbij de directie samen met een externe adviseur van VGS de ontwikkeling van de financiële prestaties monitort en hier ook periodiek verantwoording over aflegt richting het bestuur. Deze monitoring vindt plaats door middel van voortgangsrapportages waarin de naast de balans en de exploitatie, de verschillende financiële ratio's zijn opgenomen. De basis voor de verantwoording wordt, naast de realisatie, gevormd door de meerjarenbegroting die voorafgaand aan elk jaar door de directie wordt opgesteld en ter fiattering aan de raad van toezicht wordt voorgelegd. In deze meerjarenbegroting worden zo veel als mogelijk financiële risico's onderkend en wordt beoordeeld in hoeverre acties nodig zijn.

Daarnaast is ten behoeve van de interne controle, de administratieve organisatie beschreven van de processen met een financieel risico. Hierin is de functiescheiding, overdraagbaarheid en

betrouwbaarheid van informatie gewaarborgd. Tussen het bestuur en haar administratieve dienstverlener, VGS Administratie, is een Service Level Agreement van toepassing.

Door de organisatie wordt periodiek een risicoanalyse uitgevoerd. Deze analyse brengt de algemene en de schoolspecifieke financiële risico's in kaart en is er met name op gericht om te bepalen welke reserves de organisatie moet hanteren, om financiële continuïteit van de organisatie te garanderen en aan haar doelstellingen te kunnen blijven voldoen. Bij het in kaart brengen van de risico's is rekening gehouden met de volgende aandachtsgebieden:

- Bestuur en organisatie
- Identiteit
- Onderwijs
- Personeel
- Huisvesting
- Communicatie en relatie
- Planning en control
- Administratieve organisatie en Interne controle

De risicoanalyse is voor het laatst in 2022 opgesteld en wordt periodiek herijkt.

Belangrijke risico's en onzekerheden

De meerjarenbegroting is opgesteld in een veranderende context, waarin er sprake is van risico's. In onderstaand overzicht zijn de risico's en bijbehorende maatregelen beknopt toegelicht.

Lerarentekort

Het lerarentekort is een belangrijk risico. Onze school krijgt tot nu toe de formatie rond en heeft de komende jaren te maken met een teruggang van de formatie. De realiteit is echter dat het werven en selecteren van nieuw personeel steeds meer (moeite) kost.

Maatregelen: binnen de beschikbare financiële ruimte proberen we een lichte overbezetting te creëren. Gedeeltelijk is dit ook mogelijk vanwege het huidige, hoge vermogen. Binnen de begroting wordt voor werving en selectie meer ruimte gereserveerd om geen of minder grote afwijkingen op het gestelde budget te realiseren. Verder wordt er gestreefd naar een prettig werkklimaat, waarbij men probeert te voorkomen dat medewerkers onnodig uit dienst gaan. We mogen dankbaar vaststellen dat dit laatste de afgelopen jaren niet aan de orde is.

Vervanging

Het wordt steeds moeilijker wordt om vervanging te realiseren. Dit geldt voor zowel kortdurende als langdurige vervanging door verschillende verloven. Daarbovenop speelt het risico dat er mogelijk relatief duur extern personeel ingezet moet worden om gaten op te vullen.

Maatregelen: ambulant personeel worden in de groepen ingezet. Aan het parttime personeel wordt geïnterviewd of men extra kan/wil werken, door overbenoeming is inzet mogelijk en er wordt voortdurend gewerkt aan het opbouwen van een invalpool, zowel binnen de organisatie als de pool Klaswijs buiten de organisatie.

Langdurig ziekteverzuim, disfunctioneren en ontslag

Bij dit personele risico valt er te denken aan langdurig ziekteverzuim, disfunctioneren, schorsing en in het uiterste geval ontslag. Ook ontslag door het zich niet langer kunnen verenigen met de identiteit kan voorkomen. Mogelijk dienen er in deze situaties vervolgens transitievergoedingen te worden betaald. Ook kunnen er substantiële kosten ontstaan voor het inwinnen van advies of andere

begeleidingskosten. Als laatste kan het voorkomen dat er gevolgkosten (wachtgeld) moet worden betaald.

Maatregelen: voor langdurig ziekteverzuim is de organisatie aangesloten bij het VFVS. Deze organisatie vergoed de ziektekosten van de afwezige/vervanger vanaf 14 dagen. Daarnaast worden de verzuimcijfers van de organisatie voortdurend gemonitord en wordt er zoveel als mogelijk gedaan om uitval te voorkomen. Indien personeel na 2 jaar ziek uit dienst gaat, dan wordt de transitievergoeding vergoed door het UWV. Disfunctioneren wordt ondervangen door een voortdurende begeleiding en monitoring. Ontslag vanwege een identiteitsreden wordt als een laag risico gezien. Indien dit zich toch voordoet kan dit uit de aanwezige reserves worden opgevangen. Dat geldt ook voor de mogelijke advies en/of begeleidingskosten. Kosten uit wachtgeld komt sporadisch voor. Hiervoor is aangesloten bij het BWVS. Het BWVS vergoedt minimaal 90% van deze kosten. Voor het meerdere worden reserves aangehouden om aan deze verplichtingen te kunnen voldoen.

Overdraagbaarheid van taken

Het ontbreken van de mogelijkheid van interne overdraagbaarheid vormt een risico voor de continuïteit en de doorgaande lijn. Dit risico geldt voor alle verschillende functies binnen de organisatie, maar met name de functies waarvoor 1 of enkele personen in dienst zijn.

Maatregelen: er is in kaart gebracht voor welke functiecategorieën dit in het bijzonder geldt. Er zijn uitgebreide werkbeschrijvingen aanwezig welke regelmatig worden geüpdatet. Daarnaast wordt zoveel als mogelijk gewerkt met 2 verantwoordelijken, waardoor het verlies van kennis en ervaring kan worden gecompenseerd.

Onderwijskwaliteit

Er zijn diverse gevolgrisco's omtrent onderwijskwaliteit te onderkennen. De onderwijskwaliteit wordt voor een groot gedeelte bepaald op de deskundigheid van het personeel. Risico's bij een lage(re) onderwijskwaliteit zijn het verlies van leerlingen of inspanningskosten om de onderwijskwaliteit op peil te krijgen. De vorming van combinatieklassen vanwege de daling van het leerlingaantal is hierbij een punt van aandacht.

Maatregelen: wanneer blijkt dat een bepaalde medewerker behoefte heeft aan studie of opleiding om de functie beter uit te voeren, dan wordt geëvalueerd of dit mogelijk is om te realiseren uit het opleidingsbudget. Verder is aandacht voor de onderwijskwaliteit een doorgaande lijn in onze organisatie. Hierdoor wordt er indien nodig tijdig bijgestuurd. Het managementteam en de intern begeleiders hebben hierin een belangrijke rol.

Leerlingaantal

Een meer school-specifiek risico is de instroom van het aantal leerlingen de komende jaren. De instroom kan sterk fluctueren, wat leidt tot wisselingen in de bekostiging. De monitoring van het leerlingenaantal is een voortdurend punt van aandacht en wordt van jaar tot jaar bijgesteld en besproken.

Maatregelen: voor de school is de komende jaren rekening gehouden met een daling van het leerlingaantal. Daarom is er reeds rekening gehouden met een formatieve vermindering van de personeelsinzet. Het bestuur analyseert jaarlijks de daadwerkelijke ontwikkeling van het leerlingaantal, waarbij bepaald wordt of de financiële positie voldoende is om de geplande formatie te continueren.

Huisvesting en onderhoud

Ook als het gaat om huisvesting bestaat er een risico op onverwachte lasten. Per 1-1-2024 wordt de gewijzigde systematiek voor de voorziening groot onderhoud toegepast. De voorziening groot onderhoud is bepaald per onderhoudscomponent én is op een beleidsrijke manier bepaald. Het effect van deze andere systematiek is dat dit mogelijk zorgt voor een hogere benodigde voorziening groot onderhoud. Dit heeft een rechtstreeks effect op het eigen vermogen. Daarnaast moet gedacht worden aan risico's die kunnen gaan spelen bij nieuwbouw of renovatie. Aangezien de nieuwbouw in 2022 heeft plaatsgevonden is dit niet van toepassing. Als laatste is leegstand of juist het gebrek aan ruimtes ook een risico wat zich kan voordoen. Ook hier is op korte termijn geen sprake van.

Maatregelen: met behulp van het MJOP wordt de onderhoudsplanning in kaart gebracht.

Wanneer er grote wijzigingen voorhanden zijn, wordt waar nodig onderbouwd afgeweken van het MJOP. In 2023 zal in kaart gebracht worden op welke wijze de voorziening groot onderhoud gewijzigd dient te worden naar de nieuwe systematiek en welk effect dit op de exploitatie en vermogenspositie van de school heeft.

Niet alleen financiële risico's, maar ook niet-financiële risico's zijn belangrijk. Te denken valt aan risico's rondom de identiteit, communicatie en de naleving van de code 'Goed Bestuur'. Zie voor dit laatste punt het verslag van het toezichthoudend orgaan. Voor de genoemde risico's met een financieel gevolg wordt er een risicobuffer aangehouden, al zal de eerste stap altijd zijn om te beoordelen of een risico binnen de begroting opgevangen kan worden.

De gevolgen van de coronacrisis voor onze organisatie zijn in dit stadium moeilijk in te schatten. Voor zover wij dit nu kunnen overzien lijken de financiële gevolgen voor onze organisatie vooralsnog beperkt. Niet alleen financiële risico's, maar ook niet-financiële risico's zijn belangrijk. Te denken valt aan risico's rondom de identiteit, communicatie en de naleving van de code 'Goed Bestuur'. Zie voor dit laatste punt het verslag van het toezichthoudend orgaan.

Beheersing van de risico's

Voor het opvangen van de zogenaamde restrisico's en onvoorziene calamiteiten gebruikt de school in haar financieel beleid onder andere het kengetal weerstandsvermogen om te zorgen dat er voldoende eigen vermogen beschikbaar is als risicobuffer. Er is een analyse van de vermogenspositie opgesteld. Hierin is een schoolspecifiek risicoprofiel bepaald waarbij een weerstandsvermogen (Eigen vermogen minus materiële vaste activa gedeeld door de rijksbijdragen) van 8% als risicobuffer is vastgesteld.

Om niet onnodig de risicobuffer aan te spreken, wordt in elk geval getracht om risico's tijdig te onderkennen, om indien nodig acties te ondernemen om de impact van het risico te verkleinen. De meerjarenbegroting speelt hierin een belangrijke rol. Het effect van een dalend leerlingaantal of een uit de pas lopend kostenpatroon is zo inzichtelijk. Ook kunnen in de meerjarenbegroting aanpassingen doorgerekend worden.

De hierboven beschreven risicobeheersings- en controlesystemen zijn het afgelopen jaar toereikend geweest. Bij de beschrijving van de risico's en de daarbij opgenomen risicobeheersing is zoveel als mogelijk reeds aangegeven welke resultaten hiermee zijn behaald of dat er zaken zijn aangepast.

3. Verantwoording financiën

Dit hoofdstuk bevat de verantwoording over de financiële staat van het bestuur. Het geeft de belangrijkste financiële gegevens weer en is los van de jaarrekening te lezen. De eerste paragraaf gaat in op ontwikkelingen in meerjarig perspectief, de tweede paragraaf geeft een analyse van de staat van baten en lasten en de balans. In de laatste paragraaf komt de financiële positie van het bestuur aan bod.

3.1 Realisatie staat van baten en lasten en balans

Staat van baten en lasten

	Realisatie 2022 x € 1.000	Realisatie 2023 x € 1.000	Begroting 2023 x € 1.000	Vershil
Baten				
Rijksbijdragen	1.467	1.548	1.486	62
Overige baten	36	34	29	5
Totaal baten	1.502	1.582	1.516	67
Lasten				
Personele lasten	1.209	1.222	1.187	35
Afschrijvingen	39	60	62	-3
Huisvestingslasten	62	126	105	21
Leermiddelen	57	72	59	13
Overige instellingslasten	77	103	70	32
Totaal lasten	1.444	1.582	1.482	99
Saldo baten en lasten	58	1	33	-33
Saldo fin. baten en lasten	-2	2	-	2
Nettoresultaat	56	3	33	-31

Bovenstaande tabel geeft een weergave van de staat van baten en lasten van de gehele organisatie.

Hieronder is de verdeling van het totale resultaat weergegeven.

	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Begroting 2023	Vershil
Ds. Abr. Hellenbroekschool	56.144	17.776	44.644	-26.868
Vereniging	-390	-15.116	-11.458	-3.658
Totaal	55.753	2.660	33.186	-30.526

Algemeen

Eén van de belangrijkste ontwikkelingen in 2023 was het afsluiten van de nieuwe cao, waardoor de loonkosten exponentieel zijn gestegen. In september is de definitieve cao vastgesteld, waarna de loonkosten met terugwerkende kracht zijn verhoogd. Vanwege deze indexaties zijn ook de bekostigingsbijdragen vanuit het rijk geïndexeerd. Dit heeft zijn invloed gehad op de exploitatie en de daardoor ontstane afwijkingen op de individuele posten op de begroting. In de eerste maanden van 2023 (schooljaar 2022/23) zijn daarnaast ook nog 500 euro per leerling ontvangen vanuit het

Nationaal Programma Onderwijs. Met name het aflopen van deze gelden zorgt voor een nieuw financiële werkelijkheid.

Het verschil in *realisatie 2023 ten opzichte van 2022* kent verschillende oorzaken. De baten laten in 2023 hogere ontvangsten zien vanwege hogere rijksbijdragen. Een groot deel hiervan is gewoonweg het gevolg van indexaties.

Wat betreft het verschil tussen de *realisatie en begroting 2023*, ook hierbij spelen de indexaties een grote rol. De loonkosten zijn namelijk aanzienlijk gestegen door de introductie van de nieuwe cao. De verhoogde loonkosten worden in de baten gecorrigeerd door indexaties. Daar is ook in de begroting vanuit gegaan. Deze compensatie is echter wat hoger uitgekomen dan was begroot. Aan de lastenkant zijn echter bij de materiële lasten diverse overschrijdingen te zien. In de volgende paragraaf zullen de overschrijdingen nader worden toegelicht. Met name omdat de nieuwe school pas vanaf eind 2022 operationeel is, was bij de begroting 2023 nog lastig in te schatten wat de definitieve kosten zouden worden. Veel materiële lasten vallen hoger uit dan begroot.

Nadere toelichting:

Onderstaand een beknopte toelichting op de overige ontwikkelingen en de belangrijkste verschillen per categorie ten opzichte van de begroting.

De *rijksbijdragen* laten een positief verschil zien van circa 62.000 euro. Dit is voor 49.500 euro toe te wijzen aan indexaties in verband met gestegen lonen en daarbij behorende sociale lasten. De NPO baten (500 euro per leerling voor de eerste 7 maanden van 2023) zijn conform begroting gerealiseerd. Wel wijkt de bijdrage Passend onderwijs 9.500 euro ten positieve af vanwege een indexatie van de bekostiging vanaf schooljaar 2022/23 en een extra uitkering van het samenwerkingsverband, welke in december is ontvangen. Ook is ruim 3.000 euro aan zorgarrangementen ontvangen, wat niet was begroot.

De *overige baten* zijn 5.000 euro hoger dan begroot. De baten (ruim 3.000 euro) van de vereniging zijn hierin opgenomen. Deze bestaan uit ledencontributies, donaties, giften en collecte-opbrengsten. Deze zijn ruim 2.500 euro lager uitgekomen dan begroot. De baten van de school komen ruim 7.500 euro hoger uit, onder meer doordat de huurinkomsten wat hoger zijn uitgekomen. Verder zijn de overige baten personeel hoger door hogere declaraties aan FPO Rijnmond. De post 'Overige' komt lager uit dan was begroot doordat de BWGS-premierestitutie hier was opgenomen in de begroting (10.000 euro) maar onder de sociale lasten (loonkosten) is gerealiseerd (circa 13.000 euro).

De *personele lasten* komen op totaalniveau 35.000 euro hoger uit dan begroot. Voor 16.500 euro heeft dit betrekking op loonkosten (na aftrek van uitkeringen) en voor 18.500 euro op overige personele lasten. De afwijking van op de loonkosten kosten kent de volgende verklaringen:

- Het verschil tussen de gerealiseerde loonkosten van 1.219.628 en 1.148.329 euro (afgerond ruim 71.000 euro) wordt voornamelijk veroorzaakt door de cao-wijziging. De cao is in september vastgesteld en met terugwerkende kracht is er een verhoging van het salaris uitbetaald;
- Deze overschrijding wordt echter gedempt doordat er ruim 54.500 euro aan uitkeringen is ontvangen;
- In juni 2023 is een besluit genomen dat aanvullend op de begroting 2023 voor schooljaar 2023-2024 2 invalleerkrachten als O.O.P. benoemd kunnen worden voor extra ondersteuning;
- Als laatste verschil op de loonkosten is er een BWGS-premierestitutie ontvangen van circa 13.000 euro. Deze is gecorrigeerd op de sociale lasten en zou dus eigenlijk bij de totale loonkosten van 1.219.628 euro moeten worden opgeteld om tot het effect van de cao te komen.

De afwijking op de *overige personele lasten* van 18.500 euro wordt voor het grootste deel verklaard door een overschrijding van bijna dezelfde omvang op de kosten voor schoolontwikkeling/begeleiding. De overige posten laten wel wat verschuivingen zien, maar deze zijn beperkt.

De *afschrijvingen* zijn circa 2.500 euro lager dan begroot. Dit is met name veroorzaakt doordat er wat minder is geïnvesteerd dan was begroot.

De *huisvestingslasten* zijn ruim 21.000 euro hoger dan begroot. Met name de onderhoudskosten zijn aanzienlijk hoger uitgevallen dan begroot (circa 18.500 euro hoger). De oorzaak hiervan zijn onder meer extra werkzaamheden rondom de nieuwe school, het opstellen van een nieuw meerjarenonderhoudsplan en kosten voor vervangen van een raam en andere kleine onderhoudswerkzaamheden. Verder is de dotatie aan de voorziening groot onderhoud opnieuw vastgesteld. Deze is verhoogd van ruim 29.000 naar ruim 45.000 euro. Daarnaast zijn onder meer de schoonmaakkosten hoger uitgekomen, maar daar staat een besparing op de energielasten en overige huisvestingslasten tegenover.

De *leermiddelen* zijn 13.000 euro hoger. De belangrijkste oorzaak ligt bij de verhoogde computer- en licentiekosten; bijna 39.500 euro in plaats van de begrote 23.500 euro. De reden hiervoor is onder meer de toenemende verschuiving van investeren naar licenties. Methodes voor langere periodes aanschaffen is meer regel dan uitzondering aan het worden, veelal vindt aanschaf van jaarlijkse licenties plaats. Dit is binnen de breedte van het onderwijsveld zichtbaar. De lasten voor het onderwijsleerpakket zijn ook bijna 4.500 euro hoger dan begroot, doordat ook het verbruiksmateriaal is toegenomen. Daar staat een besparing op de kopieer- en stencilkosten en de lasten voor overige leermiddelen tegenover.

De *overige instellingslasten* laten een overschrijding zien van 32.000 euro, wat voor 29.000 euro wordt verklaard door hogere lasten voor de school. Zo zijn de kosten voor administratie en beheer 7.500 euro hoger door extra administratieve dienstverlening (handboek AO, HRM-advies o.a.). Verder zijn de tarieven van de accountant verhoogd (overschrijding van 2.500 euro) en zijn hogere lasten gerealiseerd voor bestuurs-/managementondersteuning (bijna 11.000 euro hoger dan begroot). Dit heeft vooral te maken met kosten voor een bestuurlijk traject met VGS. Ook op de kosten voor aanschaf van inventaris/apparatuur, kantinekosten en PR/Schoolkrant/Schoolgids zijn overschrijdingen gerealiseerd. Dit verklaart grotendeels de rest van de overschrijding.

De verenigingslasten zijn 3.000 euro hoger, onder meer door hogere kosten voor het schooljubileum.

De ontvangen rente bedraagt circa 2.000 euro. Als gevolg van de negatieve rente in het verleden was er voor 2023 geen bedrag aan rente begroot. De *financiële baten en lasten* laten daarom een positief resultaat zien.

Balans

Onderstaand overzicht geeft de balans weer per 31 december van de afgelopen drie boekjaren.

ACTIVA	Ultimo 2023 x € 1.000	Ultimo 2022 x € 1.000	Ultimo 2021 x € 1.000
Materiële vaste activa	655	692	186
Financiële vaste activa	21	21	21
<i>Totaal vaste activa</i>	<i>676</i>	<i>713</i>	<i>207</i>
Vorderingen	57	79	542
Liquide middelen	475	439	505

<i>Totaal vlottende activa</i>	533	517	1.047
Totaal activa	1.208	1.230	1.254

PASSIVA	Ultimo 2023 x € 1.000	Ultimo 2022 x € 1.000	Ultimo 2021 x € 1.000
Algemene reserve	798	819	763
Bestemmingsreserves privaat	183	199	199
<i>Eigen vermogen</i>	<i>981</i>	<i>1.017</i>	<i>961</i>
Voorzieningen	97	14	12
Kortlopende schulden	130	199	280
Totaal passiva	1.208	1.230	1.254

De verschillen in het resultaat 2023 ten opzichte van eerdere jaren zijn reeds in de vorige paragraaf opgenomen. Het reguliere resultaat 2023 is verwerkt in de algemene reserve.

In 2023 is er voor ruim 22.000 euro geïnvesteerd in materiële vaste activa. Begroot was een bedrag van 39.000 euro. De afschrijvingen in 2023 bedroegen circa 56.600 euro en de desinvesteringen ruim 3.000 euro, waardoor de boekwaarde van de activa is gedaald. De gerealiseerde investeringen hebben betrekking op de volgende categorieën:

Overige materiële vaste activa	12.235	euro	<i>Aanplanting / drainage schoolplein</i>
Inventaris en apparatuur	5.545	euro	<i>Kussens trap, stoelen kantoor directeur, kast, etc.</i>
ICT	2.751	euro	<i>Overige ICT, iPads</i>
Gebouwen en terreinen	866	euro	<i>Eigen bijdrage nieuwbouw</i>
Leermiddelen	795	euro	<i>Haagse set (bouwblokken)</i>
Totaal	22.192	euro	

De *reserves* zijn met circa 3.000 euro gestegen conform het geconsolideerde resultaat. Binnen de reserves wordt onderscheid gemaakt tussen de publieke (school) en private (vereniging) reserves.

De *voorzieningen* zijn met 83.000 euro gestegen. Aan de voorziening groot onderhoud is ruim 45.000 gedoteerd, maar niet onttrokken. Daarnaast is 683 euro vrijgevallen uit de voorziening jubileumuitkering.

3.2 Ontwikkelingen in meerjarig perspectief

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2024-2028 is rekening gehouden met de volgende verwachte leerlingaantallen in de komende jaren.

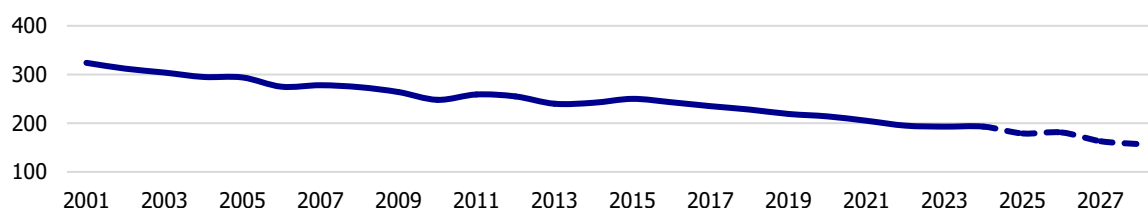
Leerlingen

Bij het opstellen van de meerjarenbegroting 2024-2028 is rekening gehouden met de volgende verwachte leerlingaantallen in de komende jaren.

Teldatum per 1 februari	2023	2024	2025	2026	2027	2028
--------------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

Totaal	193	193	179	181	163	157
---------------	------------	------------	------------	------------	------------	------------

Vanuit het verleden waren de leerlingaantallen als volgt:

Het leerlingaantal is de afgelopen jaren gedaald. De komende jaren wordt een verdere daling van het leerlingaantal verwacht.

FTE

Funcatiecategorie	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Directie	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Leerkracht	10,57	10,01	9,28	8,86	8,28	8,28
Onderwijsondersteunend personeel	2,80	2,93	2,34	1,97	1,97	1,97
Schoonmaak	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
Vervanging eigen rekening	0,42	0,00	0,25	0,25	0,25	0,25
Totaal	14,99	14,14	13,06	12,28	11,70	11,70

Bovenstaand overzicht laat het verloop van de inzet zien over vorig jaar, het verslagjaar en de komende jaren. Ten opzichte van vorig jaar is de formatie met 0,85 fte ingekrompen. Dit heeft vooral te maken met de daling van het leerlingaantal. Meerjarig is een afbouw van de formatie begroot als gevolg van lagere baten vanaf 2023 en de verdergaande daling van het leerlingaantal. Er is gekeken welke formatie nodig is om het onderwijs vorm te geven en tegelijk de begroting niet te veel uit de pas te laten lopen. De inzet zal de komende jaren – bij ongewijzigde omstandigheden – worden afgebouwd naar een formatieomvang die meerjarig passend is en financieel haalbaar.

Doordat er aanzienlijke vergoedingen vanuit VFGS (vervangingsfonds) en het UWV zijn ontvangen en de vervangingslasten beperkt zijn, levert dit geen extra lasten en dus geen vervangingsinzet op. Hierdoor is in vergelijking met vorig jaar geen vervangingsinzet zichtbaar.

Staat van baten en lasten

	Realisatie 2023 x € 1.000	Begroting 2024 x € 1.000	Begroting 2025 x € 1.000	Begroting 2026 x € 1.000
Baten				
Rijksbijdragen	1.548	1.436	1.438	1.337
Overige overheidsbijdragen	-	-	-	-
Overige baten	34	32	24	24
Totaal baten	1.582	1.468	1.462	1.361
Lasten				
Personele lasten	1.222	1.207	1.159	1.106
Afschrijvingen	60	55	57	54
Huisvestingslasten	126	110	110	110

Leermiddelen	72	63	63	63
Overige instellingslasten	103	70	70	70
Totaal lasten	1.582	1.505	1.459	1.402
Saldo baten en lasten	1	-37	4	-41
Saldo fin. baten en lasten	2	-	-	-
Nettoresultaat	3	-37	4	-41

Bovenstaand overzicht geeft de begroting weer voor de komende 3 jaar. Het overzicht laat de komende jaren overwegend een negatief resultaat zien. Tot en met juli 2023 zijn er gelden vanuit het Nationaal Programma Onderwijs ontvangen. Deze vallen vanaf 2024 volledig weg, terwijl de formatie nog wel doorloopt. Dit heeft als gevolg dat onderaan de streep negatieve resultaten ontstaan en ingeteerd wordt op de algemene reserve. Het doel is echter om daarmee te kunnen blijven inzetten op het huidige aantal groepen zonder nog meer combinatiegroepen te hoeven vormen.

Er zal er van jaar tot jaar nader bepaald worden of de omvang van de huidig gepresenteerde resultaten acceptabel en gewenst is. Afhankelijk van die uitkomst zal elke begrotingsronde bekeken worden wat de mogelijkheden zijn binnen de kaders van onder andere de kengetallen.

Balans

ACTIVA	Ultimo 2023 x € 1.000	Ultimo 2024 x € 1.000	Ultimo 2025 x € 1.000	Ultimo 2026 x € 1.000
Materiële vaste activa	655	630	593	559
Financiële vaste activa	21	21	21	21
<i>Totaal vaste activa</i>	<i>676</i>	<i>650</i>	<i>614</i>	<i>580</i>
Vorderingen	57	50	50	50
Liquide middelen	475	588	673	706
<i>Totaal vlottende activa</i>	<i>533</i>	<i>638</i>	<i>723</i>	<i>756</i>
Totaal activa	1.208	1.288	1.337	1.336
PASSIVA	Ultimo 2023 x € 1.000	Ultimo 2024 x € 1.000	Ultimo 2025 x € 1.000	Ultimo 2026 x € 1.000
Algemene reserve	798	790	794	752
Best. reserve privaat	183	187	187	187
<i>Eigen vermogen</i>	<i>981</i>	<i>978</i>	<i>981</i>	<i>940</i>
Voorzieningen	97	119	164	205
Kortlopende schulden	130	191	191	191
Totaal passiva	1.208	1.288	1.337	1.336

Bovenstaande tabel toont de balans over 2023 en de jaren hierop volgend. De balans van 2023 is gebaseerd op de uiteindelijke, gerealiseerde cijfers. De waarden na 2023 zijn echter berekend op basis van een voorlopige inschatting ten tijde van de begroting in het najaar 2023. Hierdoor kunnen er onlogische afwijkingen ontstaan, de langere termijn ontwikkeling is echter wel inzichtelijk.

Er is geen sprake van majeure investeringen (>15% van de baten) in de komende jaren.

Op het balansoverzicht is zichtbaar dat de materiële vaste activa meerjarig zullen afnemen. Vanwege het nieuwe schoolgebouw wordt er de komende tijd slechts beperkt geïnvesteerd. Na 2024 is er gebruik gemaakt van diverse stelposten om de kengetallen niet teveel te vertekenen.

De liquide middelen laten een toename zien, met name door de beperkte investeringen in de komende jaren.

De voorziening groot onderhoud laat tot en met 2026 een stijgend verloop zien door de beperkte onttrekkingen. De uitwerking van de componentenmethode is reeds in de jaarrekening verwerkt.

3.3 Financiële positie

Kengetallen

Met behulp van een aantal kengetallen kan een verdere beoordeling worden gegeven van de financiële gezondheid van de organisatie. Naast de waarden zoals deze gelden voor 2022 en 2023, worden tevens de begrote waarden getoond. De norm betreft een signaleringswaarde (geen harde norm) van de inspectie. De organisatie hanteert gedeeltelijk schoolspecifieke normen welke mede worden meegenomen in de toelichting.

Kengetal	norm	2022	2023	2024	2025	2026
Solvabiliteit	0,30	0,83	0,81	0,76	0,73	0,70
Weerstandsvermogen inspectie	5%	67,7%	62,0%	66,6%	67,1%	69,1%
Liquiditeit	1,5	2,59	4,09	3,34	3,79	3,96
Rentabiliteit	-	3,71%	0,17%	-2,52%	0,25%	-3,03%
Signaleringswaarde (t.o.v. publiek vermogen)	<1	0,98	0,99	0,99	1,03	1,00

De norm geeft de grenzen aan waarbij de inspectie het gesprek aan zou willen gaan. In de praktijk is met name de signaleringswaarde het startpunt voor een eventueel gesprek.

De *solvabiliteit* geeft een indicatie of de organisatie aan al haar verplichtingen kan voldoen op zowel de lange als op de korte termijn. Bij een waarde van 0,3 bedraagt het eigen vermogen 30% van het totale vermogen. Zoals zichtbaar ligt de verwachte solvabiliteit hier ruim boven.

Het *weerstandsvermogen* vanuit de inspectie heeft als doel om financieel zwakke scholen op de radar te krijgen, en daarom alleen voor dat doel geschikt. De inspectienorm bedraagt 5% en wordt berekend door het eigen vermogen te delen door de totale baten. Hier wordt ruimschoots aan voldaan. Voor onze organisatie wordt een andere berekening van het weerstandsvermogen gehanteerd. Hierbij wordt het eigen vermogen eerst gecorrigeerd door de aanwezige materiële vaste activa. Dit deel is immers direct beschikbaar voor financiële tegenvallers. Voor onze organisatie ziet dit er als volgt uit:

Kengetal	Norm	2022	2023	2024	2025	2026
Weerstandsvermogen (bestuursniveau)	-	22,15%	21,08%	24,23%	27,01%	28,48%
Weerstandsvermogen (schoolniveau)	10%	9,59%	10,02%	11,86%	14,50%	14,85%

De norm betreft een schoolspecifieke norm welke is vastgesteld op basis van een risico inventarisatie (zie vermogensanalyse).

De *liquiditeit* geeft de verhouding tussen de kortlopende vorderingen en liquide middelen en de kortlopende verplichtingen. Dit geeft aan of aan de verplichtingen op korte termijn voldaan kan worden. De gehanteerde norm bedraagt 1,5. Bij een waarde van 1,5 zijn de aanwezige kortlopende middelen anderhalf keer zo hoog als de kortlopende verplichtingen. De huidige en toekomstige waardes liggen hier ruimschoots boven.

De *rentabiliteit* is in 2023 nagenoeg nul. De rentabiliteit is in een ideale situatie nul. Hierbij zijn de totale baten gelijk aan de totale lasten. Uiteraard kunnen er redenen zijn om hiervan af te wijken. Een negatieve rentabiliteit hoeft geen probleem te zijn als de buffers daar hoog genoeg voor zijn. De inspectie laat de beoordeling van de rentabiliteit afhangen van de financiële positie.

De *signaleringswaarde* is geïntroduceerd om mogelijk bovenmatig vermogen aan te tonen. Indien de waarde boven de 1 ligt kan dit duiden op het aanhouden van teveel vermogen. Momenteel bevindt het vermogen zich rond deze norm. Onze vereniging houdt gelden aan om met name het risico van het dalende leerlingaantal met alle gevolgen van dien te kunnen ondervangen. Door de komende jaren meermaals negatief te begroten kan de huidige personeelsbezetting langer doorlopen. Dit kost logischerwijs geld en levert zoals gezegd tekorten op. Het opgebouwde vermogen biedt echter ruimte om dit te doen ten gunste van het onderwijs.

Bijlage: Verslag intern toezicht

Door middel van onderstaand verslag legt het toezichthoudend bestuur verantwoording af aan de leden van de vereniging. Het jaarverslag voldoet aan de eisen van de geldende wet- en regelgeving. Het toezichthoudend bestuur kijkt terug op een goed en mooi schooljaar gedurende 2023. In een tijd van grote personeelsschaarste, waren alle vacatures vervuld.

De leden van het toezichthoudend bestuur worden gekozen door de algemene vergadering. Tijdens de algemene vergadering van 20 juni 2023 waren de heren Nobel en Noordzij aftredend en weer herkiesbaar. Beiden zijn herkozen. Per 31 december 2023 bestond het vrijwillige toezichthoudend bestuur uit de volgende leden:

Naam	Betaalde functie	Onbetaalde nevenfunctie	Aandachtsgebied
A.J. van Hoepen <i>voorzitter</i>	Docent Management & Economie Hoornbeeck College te Rotterdam	-	Personeel en Samenwerkingen
G.J. Nijnsink <i>secretaris</i>	- Senior beleidsadviseur bij Metropoolregio Rotterdam - Den Haag - Oproepkracht bij Snelle Vliet Touringcars	-	
H.J. van Driel <i>penningmeester</i>	Regional Finance Manager bij Mammoet Europe, Schiedam	-	Financiën
A.J. Nobel <i>lid</i>	Senior Research Engineer bij Boskalis te Papendrecht	-	Personeel
P.J. Noordzij <i>lid</i>	Coördinator binnendienst A. Nobel & Zn. te Zwijndrecht	-	MR
B. de Ruiter <i>lid</i>	Schoolleider basisschool 'De Lelie' te Driebruggen	-	Onderwijs
E.C. Stolk <i>lid</i>	Bedrijfsleider Forceertechniek Koolmees BV te Zwijndrecht	Diaken PKN 'Oude Kerk' te Zwijndrecht	Onderhoud en MR

Als gemandateerd directeur is aan de school verbonden:

Naam	Betaalde functie	Onbetaalde nevenfunctie
A.F. van Baarle <i>directeur</i>	Directeur Ds. Abraham Hellenbroekschool	- Bestuurder FPO Rijnmond, Federatie Primair Onderwijs. - Bestuurder interkerkelijk werkverband Godsdienstonderwijs op Openbare basisscholen te Ridderkerk.

Het toezichthoudend bestuur betreft een bestuur van vrijwilligers; voor hun werkzaamheden wordt geen vergoeding verstrekt.

Er is geen sprake van (of schijn van) tegenstrijdige belangen binnen het toezichthoudend bestuur. Indien een lid van het toezichthoudend bestuur voorziet dat een tegenstrijdig belang of onverenigbaarheid voor zichzelf of een ander lid zou kunnen optreden, meldt hij dit direct.

Indien er sprake is van vermenging van bestuursfunctie met een toezichthoudende functie bij een andere onderwijssector, zal het toezichthoudend bestuur hierover verantwoording afleggen. In dit geval is er geen sprake van vermenging van functies.

Als externe accountant is evenals voorgaande jaren Van Ree Accountants benoemd.

Hoe het toezicht is vorm gegeven

Het toezichthoudend bestuur heeft voor de uitvoering van de scheiding tussen bestuur en toezicht bewust gekozen voor het mandaat-model. Het voorziet in het mandateren van vrijwel alle bestuurderstaken aan de directie, waarna het bestuur zich voornamelijk bezighoudt met het toezicht houden op het door de directie geformuleerde en uitgevoerde beleid. De kaders van handelen van bestuur en directie zijn vastgelegd in het strategisch beleidskader. Jaarlijks wordt het strategisch beleidskader geactualiseerd. Om deze toezichthoudende taak te kunnen uitvoeren zijn de volgende instrumenten ontwikkeld:

- Transparant en Integraal, ons strategisch beleidsdocument, waarin kaders van het mandaat van de directie zijn vastgesteld. In 2023 is het bestuur een proces gestart om te komen tot een geactualiseerd beleid;
- Een Management Statuut waarin de taken tussen de toezichthouder en de gemandateerde gemandateerd directeur (in dit verslag aangeduid met directie) zijn vastgelegd;
- Een managementrapportage waarin de directie verslag doet over de aan hem gemandateerde taken. Deze management rapportage is in 2023 verder uitgewerkt in samenwerking met de VGS.

Een aantal taken, zoals identiteitsbeleid en personeelsbeleid, zijn bij het bestuur gebleven. Dit beleid wordt door het bestuur vastgesteld en de directie wordt met delen van de uitvoering belast. Benoeming, ontslag en het treffen van orde- en disciplinaire maatregelen met betrekking tot het personeel zijn bijvoorbeeld voorbehouden aan het toezichthoudende bestuur. De kaders van het beleid zijn verwoord in het eerder genoemde document Transparant en Integraal en in het Management Statuut. Het verslag daarvan komt eveneens in de managementrapportage.

Het toezichthoudend bestuur voert functioneringsgesprekken met de directie.

Het toezichthoudend bestuur werkt volgens de Code Goed Bestuur. Er zijn geen afwijkingen van deze code. Deze code is als bijlage opgenomen in ons strategisch beleidsdocument en deze komt eens per jaar op een bestuursvergadering ter sprake om te evalueren of nog volgens de code wordt gewerkt. Het bestuur leeft de wettelijke voorschriften na. Zo houdt het bestuur controle op de rechtmatigheid en doelmatigheid van het financieel beleid van de organisatie. Het toezichthoudende bestuur legt verantwoording af aan de jaarlijkse ledenvergadering.

Toelichting op de gegeven adviezen

Het toezichthoudend bestuur heeft in 2023 zes keer vergaderd. De inhoud van de agenda wordt voor een belangrijk deel bepaald door de bestuurlijke jaaragenda. Deze vergaderingen werden ook bijgewoond door de directeur.

Het jaarverslag en jaarrekening 2022 zijn goedgekeurd tijdens de Algemene ledenvergadering. Tijdens een van de bestuursvergaderingen van het toezichthoudend bestuur is de begroting voor 2024 beoordeeld en goedgekeurd.

Via de financiële managementrapportages is er op hoofdlijnen toezicht op de voortgang van de uitvoering van het financieel beleid. Zo vindt er controle plaats of er binnen het afgegeven mandaat (begroting) gehandeld wordt. Ook wordt bijvoorbeeld toegezien op de personele inkomsten en de personele uitgaves, en in welke verhouding dit staat tot de materiele inkomsten en uitgaven. Betreffende het verslagjaar is door de toezichthouder geconstateerd dat de uitgaven binnen het onderwijsdoel passen en dat er geen andere zakelijke belangen spelen dan het onderwijsbelang. De uitgaven waren proportioneel in relatie tot de uitgevoerde activiteiten.

Het toezichthoudend bestuur heeft in 2023 naast de directeur gesproken met de MR, met verschillende teamleden tijdens de schoolbezoeken en met andere toezichthouders uit de federatie via de federatieve samenwerking.

In het jaar 2023 zijn verschillende sessie geweest onder leiding van de VGS. Het doel van deze sessie was het opstellen van een helder toezichtskader waaraan de werkwijze van het toezichthoudend bestuur met de directie gespiegeld kan worden. Dit is vastgelegd in het Handboek Governance. In 2024 zal dit handboek definitief worden gemaakt. Tijdens deze sessie stond ook de reflectie van het toezichthoudend bestuur centraal.

Zwijndrecht, maart 2024

Namens het toezichthoudend bestuur:

P.J. Noordzij